

STUDIEGUIDE

Denna studieguide är till för dig som vill läsa materialet tillsammans med andra och diskutera de tankar som väcks. Liksom andra komplexa ämnen är säkerhetspolitik något som studeras bäst genom att diskutera med andra människor.

Samtalsgruppen registreras som studiecirkel och sker i samverkan med Studieförbundet Bilda. På hemsidan www.bilda.nu hittar du blanketter för anmälan av studiecirkel. Välj blankett från den region där du bor.

Ledaren håller i samtalsstrukturen och ser till att alla får utrymme och att allas erfarenheter tas tillvara. Ledaren är också deltagare i gruppen och delar med sig av sina tankar och erfarenheter. Som ledare i Bilda kan du få tips och stöd i din roll som ledare.

Hur många gånger ni vill träffas i studiecirkeln bestämmer ni själva, men för att vara en studiecirkel behöver ni ses minst 3 gånger och minst 9 studietimmar à 45 minuter.

Samtalsmodell

På första träffen är det bra att komma överens om ett gemensamt förhållningssätt i samtalet. ”Spelregler” som brukar bidra till att skapa ett öppet och lärande samtal är:

- Det personliga vi delar stannar i gruppen.
- Det är okej att uttrycka tankar och att sedan ändra sig.
- Jag har rätt att vara tyst.
- Alla talar i jag-form.
- Alla hjälps åt att hålla tidsramarna.
- Alla bidrar med sitt perspektiv och värdesätter att få ta del av andras.

Första gången ni ses är det också bra att ha en presentationsrunda där alla får berätta om sina förväntningar på studiecirkeln.

SAMTALSFRÅGOR TILL STUDIEGUIDE

Del I: Några utgångspunkter

1. Texten beskriver hur Ryssland efter Georgienkriget 2008, annekteringen av Krim 2014 och stödet till stridande i Ukraina åter uppfattas som militärt hotfullt. Vilka scenarier kan du föreställa dig som innebär militär konflikt mellan Sverige och Ryssland?
2. Författaren skriver att Agenda 2030 bestämt tar avstånd från våld, krig och vapenhandel, och förespråkar en global utveckling byggd på rättvisa, ickevåld och fredskultur. Vad i Agenda 2030 bygger han detta på?
3. Det finns flera tolkningar av vad som ryms inom begreppet säkerhetspolitik. Vissa är smalare och andra bredare. Vad tänker du själv bör ingå i begreppet?
4. Textens titel är ”Svensk säkerhetspolitik för fred”. Vad innebär ordet ”fred” för dig?
5. Begreppet ”mänsklig säkerhet” markerar en förskjutning från staters säkerhet genom vapen, till folkens och människors säkerhet genom utveckling och samarbete. Vilka för- och nackdelar kan du föreställa dig med detta begrepp jämfört med en mer traditionell ståndpunkt?
6. År 2000 antog FN:s säkerhetsråd den inflytelserika resolution 1325 som i korthet handlar om att inkludera kvinnor i fredsförhandlingar och fredsbyggande. Varför är det viktigt att inkludera kvinnors erfarenheter på detta område?
7. Författaren menar att den analys som den parlamentariska Försvarsberedningen gör av det säkerhetspolitiska läget hellre borde göras av en grupp med bredare fokus än det militära försvaret. Vilka frågor tror du skulle kunna få ökad uppmärksamhet om så var fallet?

Del II: Tankar om grundläggande begrepp

1. Texten tar upp vissa idéer och föreställningar om krig som funnits genom historien. Enligt vissa av dem skulle krig även ha positiva aspekter. Vilka föreställningar om vad krig innebär har du själv stött på?
2. De senaste åren har världen blivit mer våldsam, främst på grund av krigshandlingar i Mellanöstern. Men hur ser trenden ut på lång sikt? Är utvecklingen den-

samma för organiserat våld – som krig – och våld mellan individer? Hur tror du att sambandet mellan organiserat och individuellt våld kan se ut?

3. Icke-våldsstrategier har genom historien haft många framgångar, men även misslyckanden har noterats. Kan du ge exempel på framgångar respektive misslyckanden?
4. På vilka sätt tror du att religion kan vara en kraft för fred respektive konflikt? Vad menas med den rättfärdiga freden?

Del III: Fredspolitikens fyra pelare

1. Enligt författaren har förebyggandet av väpnad konflikt en närmast bedövande politisk legitimitet. Ändå fortsätter det förhållande som FN:s tidigare generalsekreterare Ban Ki-moon pekat på: ”världen är överbeväpnad och freden underfinansierad”. Varför tror du att balansen mellan förebyggande och krishantering fortfarande lutar över åt det senare?
2. Inom internationellt bistånd finns en klar insikt om vikten av att tidigt uppmärksamma konflikter och förebygga eskalering. Men denna insikt saknas vad gäller relationerna i Sveriges närområde, skriver författaren. Vad kan han syfta på?
3. Sveriges försvarsmakt har i och med den försämrade relationen med Ryssland ändrat inriktning och är nu återigen fokuserat på invasionsförsvar. Kan du föreställa dig att långsiktigt helt avskaffa det militära försvaret? Vad skulle krävas?

Del IV: Mått och steg

1. Författaren menar att en säkerhetspolitik för fred förutsätter att samhällsinstitutioner förändras och delvis nyskapas. Varför, tror du?
2. Författaren listar tre allmänna principer folkrörelseaktiva bör ha i åtanke om de deltar i den säkerhetspolitiska debatten. Vilka då? Kan du komma på tillfällen då du själv brutit mot dessa principer?
3. Texten förklarar de huvudsakliga motiven för respektive emot att Sverige ratificerar FN:s konvention om kärnvapenförbud. Hur tänker du själv – bör Sverige ratificera?
4. Sverige är en stor exportör av vapen. I början av 2018 skärptes riktlinjerna för vapenexport, främst genom att ett så kallat demokratikriterium infördes. Men varför ska Sverige alls exportera vapen? Vilka argument har du stött på? Är de fortfarande giltiga?
5. Texten introducerar ämnet fredsteknik, med explosivämnen som exempel. Vilka uppfinningar och produkter som räddar både människoliv och planeten skulle du själv vilja se? Låt tanken flyga fritt!
6. År 2017 beslöt regeringen att återinföra värnplikten. En nyhet var att den nu gäller lika för både kvinnor och män. Vissa debattörer har föreslagit att värnplikten

borde ersättas av en allmän samhällstjänst. Hur tänker du att ett sådan skulle kunna utformas? Vilka för- och nackdelar ser du?

7. Författaren avslutar materialet med att förorda att civilsamhället gör så kallade alternativutredningar i samband med tunga säkerhetspolitiska statliga utredningar. Vilka frågor inom säkerhetspolitiken skulle du själv vilja lära mer om?